

Голас Радзімы

№ 63 (748)

Жнівень 1963 г.

Год выдання 9-ы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАІЧЫННІКАМІ

ВЫСТУПЛЕННЕ ЛОРДА Х'ЮМА

7 жніўня вечарам па цэнтральнаму тэлебачанню выступіў міністр замежных спраў Вялікабрытаніі лорд Х'юм. Ён гаварыў аб вялікім значэнні падпісання ў Маскве Дагавору аб забароне ядзерных выпрабаванняў. У заключэнне свайго выступлення лорд Х'юм сказаў:

Мы хочам значна большага, чым толькі суіснаванне. Мы хочам супрацоўнічаць з вамі. Мы можам шмат чаго дабіцца ў пасобку, але, аб'яднаўшы нашы намаганні, мы можам дабіцца яшчэ лепшага. І мы верым у тое, што гэта было б добра не толькі для нашых дзвюх краін, але і для ўсяго свету.

ДАГАВОР АДКРЫТ ДЛЯ ПАДПІСАННЯ

МАСКВА, 8 жніўня. Дагавор аб забароне выпрабаванняў ядзернай зброі ў атмасферы, у касмічнай прасторы і пад вадой, падпісаны 5 жніўня ў Маскве ўрадамі Савецкага Саюза, ЗША і Вялікабрытаніі, з сённяшняга дня адкрыты для падпісання іншымі дзяржавамі адначасова ў Маскве, Вашынгтоне і Лондане.

Першыя ў Маскве дагавор падпісалі ад імя сваіх урадаў пасол

Рэспублікі Індыі ў СССР Т. Н. Кауль, міністр замежных спраў Народнай Рэспублікі Балгарыі І. Башаў, пасол Злучаных Штатаў Мексікі ў СССР Г. Лусіа, пасол Рэспублікі Гана ў СССР Дж. Эліёт, міністр замежных спраў Венгерскай Народнай Рэспублікі Я. Петэр, міністр замежных спраў ГДР Л. Больд.

Падпісанне дагавору працягваецца.

У КАМІСІІ БЕЛАРУСКАЙ ССР ПА СПРАВАХ ЮНЕСКА

8 жніўня адбылося чарговае пасяджэнне Камісіі Беларускай ССР па справах ЮНЕСКА.

Камісія заслухала справаздачу аб рабоце пастаяннага прадстаўніка Беларускай ССР пры ЮНЕСКА ў Парыжы тав. Кудраўцава Б. В. і намяцла меры прымання па далейшай актывізацыі ўдзелу БССР у дзейнасці ЮНЕСКА.

ПА ПУЦЁУКАХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

ГОМЕЛЬ. Пасля кароткага перапынку зноў ажыўлена стала ў аўдыторыях Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту. Ідуць прыёмныя экзамены. На 684 вакантных месцы стаяць на чарзе, завочнага і вчэрняга аддзяленняў ін-

стытута паступіла каля 1,400 заяў. Амаль у два разы павялічылася колькасць паступаючых, накіраваных у інстытут па пучёўках прадпрыемстваў.

Ю. Разумілаў пасля заканчэння сярэдняй школы два гады працаваў слесарам-збор-

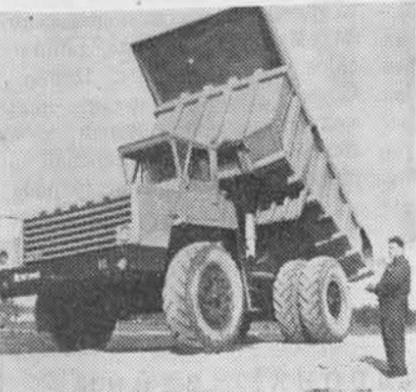
шчыкам у Віцебскім паравозным дэпо. Яму — лепшаму работніку прадпрыемства дало пучёўку для вучобы ў вышэйшай навукальнай установе. Яго жаданне — стаць інжынерам-цэплавознакам.

Сярод прыбыўшых для паступлення ў інстытут па пучёўках прадпрыемстваў таксама аператар станцыі Брэст-Цэнтральны Л. Сталярчук.

Камсамolec Мікалай Хацько — самы малады камбайнер сельгасарцелі імя Дзяржынскага Мінскага вытворчага ўпраўлення. Цяпер ён пасляхова працуе на ўборцы новага ўраджая. За пяць дзён Мікалай убраў азімыя на плошчы звыш 50 гектараў.

Канструктары Беларускага аўтамабільнага завода паспяхова працуюць над стварэннем новых цяжкіх і звышцяжкіх аўтасамазвалаў. На здымку: саранатонны самазвал «БелАЗ-548» у час заводскіх выпрабаванняў. Фота Г. УСЛАВА.

Супрацоўнікі праектнага інстытута «Белгіпрасельбуд» працуюць над стварэннем схем і планаў будовы калгасных і саўгасных пасёлкаў рэспублікі. Імі ўжо распрацавана звыш 1 000 схем і праектаў сельскіх населеных пунктаў. На здымку: старшыня інжынерны інстытута Л. Тарашчонок (злева) і В. Няхайчык за работай над праектам. Фота В. ЛУПЕЙКІ.

У Барыса Новікава — пачэсная прафесія. 8 год ён працуе электразваршчыкам-высотнікам. Барыс прымаў удзел ва ўзвядзенні буйных прадпрыемстваў у Чалюбінску, Оршы, Магілёве, Мінску, Салігорску. Зараз Барыс працуе на будаўніцтве Слуцкага сакавага завода. Фота В. Дубінкі.

У РАСТЭРМІНОЎКУ

З кожным годам расце эканоміка сельгасарцелі імя Максіма Горкага Быхаўскага вытворчага ўпраўлення. Растуць і патрэбы калгаснікаў. Гэта дае магчымасць расшыраць жыллёвае будаўніцтва. У пачатку гэтага года ў сельгасарцелі вырашылі будаваць цагляныя дамы для калгаснікаў у растэрміноўку на 10 гадоў. Сёлета запланавана здаць у эксплуатацыю 16 дамоў.

Старшыня сельгасарцелі Майсееў расказвае, што неўзабаве справіцца наваселле дзяржа Марыя Самусенка, калгаснік Сяргей Самусенка і іншыя.

— Вось і я сёлета атрымаю новы дом, пабудаваны з цэглы, — кажа пастух Адам Радчанка. — У даўгу не застанемся. Аддзякуем стараннай працай.

М. КОЛУШКІН.

«КОСМАС-19»

6-га жніўня 1963 года ў Савецкім Саюзе зроблен чарговы запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-19».

На борце спадарожніка ўстаноўлена навуковая апаратура, прызначаная для працягу даследаванняў касмічнай прасторы ў адпаведнасці з праграмай, аб'яўленай ТАСС 16 сакавіка 1962 года.

Спадарожнік выведзен на арбіту з параметрамі:

- пачатковы перыяд абарачэння 92,2 минуты,
- максімальная адлегласць ад паверхні Зямлі (у апагеі) 519 кіламетраў,
- мінімальная адлегласць (у перыгеі) 270 кіламетраў.

Акрамя навуковай апаратуры, на спадарожніку ёсць:

- радыёперадатчык, які працуе на частаце 90,022 мегагерца,
- радыёсістэма для дакладнага вымярэння элементаў арбіты,
- радыётэлементы сістэмы для перадачы на Зямлю даных аб рабоце прыбораў і навуковай апаратуры.

Устаноўлена на спадарожніку апаратура працуе нармальна.

КАПРОН ЗАМЯНЯЕ МЕТАЛ

Больш чым трыста назваў дэталей для станкоў і аўтаматычных ліній вырабляецца цяпер на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній з капрону. Гэта розныя накіраваныя, ручкі, крышкі, утулкі, злучальныя трубки з вонкавай і ўнутранай разбой і іншыя. Замена металу капронам у некалькі разоў

павясіла прадукцыйнасць працы, значна знізіла кошт дэталей, эканоміла многа чыгуну, сталі, алюмінію.

РЭПАРТАЖ

Х Л Е Б

Ланцужок хмарак, якія спыніліся пад вечар на гарызонце, рانیцай зноў растаяў разам з бялісьым туманам. Трава на лугах, якая паспела за ноч хоць крыху глынуць прахалоды, буйна зіхаціць расой. Але раса зноў прадказвала гарачыню. Хутка сонца зноў будзе паліць невыносна. Зноў да вечара ні ветрыку, ні дожджыка з высокага неба, толькі вязкае покрыва пылу туманіць гарызонт.

Так было ўчора, пазаўчора... Так усю ўборачную.

Збожжа! Збожжа! На Палесці цяпер усе гавораць толькі пра збожжа. На тварах сустрэчных людзей ляжыць адбітак клопатаў зноў пра яго, пра збожжа. Колькі сказана пра яго добрых,

ласкавых слоў. Нездарма ж даўным-даўно трапіла было заўважана: «Хлеб — на ўсякую веру бог!». І заўсёды гарачая пара ўборкі падыходзіць неяк нечакана. Але сёлетняя — асаблівая. Старшыня калгаса імя Калініна Старыкаў, жмурачы стомленыя вочы, сказаў:

— Датэрміновая яна сёлета. Усё паспела датэрмінова. Так што не зьявай!

Вось іменна, датэрміновая. І гэта разумеюць калгаснікі, зрабілі і робяць усё, што ад іх залежыць, каб сёлетні небывалы ўраджай трапіў у засекі да адзінага зярняці.

— Едзем на поле, — гаворыць старшыня арцелі, — паглядзім, як ідуць справы...

А ён толькі што вярнуўся з поля. Па твары яго відаць: цягнэ чалавека збожжа, клопаты аб ім, залатым, нягледзячы на тое, што спаў ён у мінулую ноч усяго гадзіны дзве, не больш, дакладней, падрамаў пасля добраахвотнага начнога дзяжурства. А з другога боку, які быў бы з яго гаспадар, калі б спаў спакойна ў такую суш? Бо варта толькі дзе-небудзь з'явіцца неасцярожнаму язычку агню, і шматтонныя сцірты, лічы год працы ўсёй арцелі, могуць пайсці прахам. Так што лішняе вока за ўраджаем — не перашкода. Адаспацца можна будзе і пасля ўборкі. А заўтра не будзе спаць усю ноч, аб'язджаюць (Заканчэнне на 2-й стар.)

Уборка саломы на палях Міншчыны. Фотахроніка БЕЛТА.

Х Л Е Б

(Пачатак на 1-й стар.)

чы брыгадныя такі, намеснік старшыні Бурван, потым ішыя, па чарзе. Так загадвае яго вялікась збожжа.

Дзесяць дзён на берагах ракі Бобрык ішла бітва за хлеб. Яны былі поўныя сапраўднага энтузіязму, калі кожны працаваў за двах. Так, напрыклад, працаваў камбайнёр калгаса Іван Грышко, які не пакідаў штурвала сваёй машыны да таго часу, пакуль ззаду не засталася кожны дзень не менш дванаццаці гектараў убранный нівы. А ўслед за ім вялі свае агрэгаты, душчачы зябліва, яго сябры трактарысты Тарэлка і Кавалевіч. А цяпер Іван Грышко ўжо ўбірае ячмень у першай брыгадзе. І трэба бачыць у рабоце гэтага чалавека і гэты ячмень, каб зразумець, чаму такая спешка. Амаль па трыццаці цэнтнераў цяжкага, як золата, зерня з гектара дае сёлета палеская зямля!

Усяго ж было пасялена і ўбрана 1160 гектараў. Ураджай выдатны! Толькі на такі трэція брыгады было звезена больш за семдзсят сціртаў жыта — у два разы больш, чым у 1939 годзе, калі ураджай на берагах Бобрыка лічыўся рэкордным. Гэта значыць, што, разлічыўшыся з дзяржавай, калгас высока аплатаць працадзень, засыпле насенны фон і пакіне яшчэ на фураж больш за дзвеце тон зерня.

І ўсё гэта было зроблена за дзесяць дзён, хоць гэты тэрмін — не такі ўжо і вялікі, калі ўлічыць, што апрача жніва ў калгаснікаў было мноства іншых неадкладных клопатаў. Трэба было думаць і пра падкормку скаціны, каб не знізіліся надой і прывагі маладняка ва ўсіх трынаццаці нагульных гуртах, і пра кармы для іх зіму.

А пакуль гарачая пара ўбор-

кі на берагах Бобрыка працягваецца. Калі ў мінулыя гады надвор'е ўсё ж давала хоць невялікую перадышку паміж уборкай азімых і яравых, то сёлета гэта толькі жадаемае. І лён, і ячмень, і авёс — усё ўжо патрабуе да сябе ўвагі. І іх трэба ўбраць таксама хутка, не губляючы часу.

І вось вечарам да праўлення ў вёску Сошна з Парахонска, Селішч, з Бакініч і іншых вёсак сталі з'яжджацца брыгадзіры і актывісты калгаса. Парадак дні кароткі і ясны: як канкрэтна хутчэй і без страт убраць яравыя і лён, а таксама атаву. Хто ведае, а раптам заўтра неба пральецца дажджом. Паведам-

ленні брыгадзіраў былі лаканічныя: яравыя і лён амаль паўсямесна паспелі. Таму вырасшылі: убіраць яравыя заўтра ж, раздзельна, усёй тэхнікай, а астатнія сілы — на маладзёбу, лён і сенакос.

І зноў брыгадзіры спяшаюцца на свае месцы.

Кароткая жнівеньская ноч. Не паспелі на лугах накрычацца драчы, як іх ужо патурбаваў звод кос і тарахценне касілак. А потым пачуўся далёкі шум малатарняў на таках, вышлі ў поле камбайны, пайшлі на лянныя палі жанчыны. І зноў шуміць рабочы дзень на берагах ракі, на бяскрайніх асушаных тарфяніках, семсот гектараў

якіх увайшло ў строй ў гэтым годзе, і ўжо так шчодро аплатаўшых затрачаную на іх асушэнне працу.

Гэта толькі маленькі эпизод у маштабе ўсесаюзнай бітвы за новы ўраджай. Гэта ўсяго толькі адзін ручаёк палескага зерня ў народныя засекі, які, зліваючыся з іншымі з берагоў Прыпяці, Ясельды, Гарыні, разам утвараюць залатую хлебную раку народнай працы ў імя камунізма і міру.

Гарачая пара ўборкі на Палесці працягваецца. Бітва за беларускі ўраджай у разгары.

В. ВІКТАРАЎ.

Пінскае тэрытарыяльнае ўпраўленне.

ПОДЗВІГ НАШАГА ЗЕМЛЯКА

Старшы сержант міліцыі Рыгор Адамавіч Казлоўскі дзяжурны на платформе Беларускага вакзала. Да адыходу поезда Масква — Гродна засталася лічаныя мінуты. Пасажыры спяшаліся да вагонаў. Хлопчык гадоў пяці хуценька ішоў за маці. Рэчаў у жанчыны было шмат. Сям'ю праводзіў нейкі грамадзянін. Але вось поезд крануўся. Жанчына ўскочыла ў вагон. Мужчына, які праводзіў яе, пачаў кідаць у вагон рэчы, што засталіся на платформе. А потым ён схпіў хлопчыка, і... малы, не паспеўшы схпіцца за поручні, паваліўся пад вагон. На месцы здарэння імгненна апынуўся старшы сержант Казлоўскі. Не раздумваючы, ён скокнуў услед за хлопчыкам. На шчасце, малы трапіў паміж прыкладнімі і заднімі коламі вагона. Казлоўскі схпіў хлопчыка і разам з ім прыціснуў да палатна чыгункі. Поезд хутка спыніўся. Неўзабаве дзіця ўжо было на руках маці.

Людзі з захапленнем глядзелі на адважнага міліцыянера.

Да Казлоўскага цягнуліся дзесяткі сяброўскіх рук: кожны хацеў асабіста падзякаваць герою.

— А як жа звалі хлопчыка і куды ён ехаў? — пытаюся ў Рыгора Адамавіча.

Старшы сержант разгублена глядзіць на мяне і ўсміхаецца.

— А вось аб гэтым я, на жаль, не даведаўся. Усё неяк хутка адбылося. Я толькі паспеў папраціць правадніка, каб прыглядзеў за малым і дапамог яго маці.

Рыгор Адамавіч ужо сем гадоў нясе службу ў аддзеле міліцыі Беларускага вакзала.

— Гэта адзін з лепшых нашых работнікаў, — расказвае начальнік аддзела міліцыі падпалкоўнік Лістратаў. — У Казлоўскага двое малых дзяцей. Сам ён — ураджэнец Гродзенскай вобласці. Там і цяпер жывуць, працуюць у адным з саўгасаў яго бацькі — Адам Вікенцьевіч і маці Паліна Юр'еўна. Старшы

сержант свой мінулагодні адпачынак правёў у родных мясцінах. Бацькам прыемна будзе даведацца пра геройскі ўчынак сына.

...У гэты дзень у чырвоным кутку сабраліся многія работнікі аддзела міліцыі станцыі Масква-Беларуская. Зачытваўся загад міністра аховы грамадскага парадку. За выратаванне дзіцяці Рыгору Адамавічу Казлоўскаму быў уручаны імяны гадзіннік.

А. ПЯТРОВА.

г. Масква.

Усімі колерамі ззяе нёманскае шкло на вітрынах мінскіх універмагаў.

Фота К. Якубовіча.

СЛУЦК

Каля дзесяці стагоддзяў старажытнаму Слуцку. А ён што ні год усё маладзее. Патанаюць у зеляніне яго вуліцы і плошчы, скверы і пляцоўкі. Радуе гар-

джан шырокае жыллёвае і культурна-бытавое будаўніцтва.

Цэнтральная вуліца імя Ул. І. Леніна забудавана выключна шматпавярховымі дамамі. Да-статкова сказаць, што толькі з пачатку сям'ягодкі, з 1959 года ў горадзе зладзена ў эксплуатацыю 17 720 квадратных метраў жыллой плошчы. Толькі ў 1961 годзе заселена 7 940 квадратных метраў жылля. Гэта больш чым за 1959 і 1960 гады разам узятая.

У горадзе дзесяткі новабудульняў. Будуецца школы, дзіцячыя сады, яслі, бальніцы. Цяпер у Слуцку дзевяць сярэдніх школ, медыцынскае вучылішча, вучылішча механізацыі сельскай гаспадаркі, школа масласыраробаў.

В. РУБЦОВ,
старшыня Слуцкага гарвыканкома.

Новыя жылыя кварталы ў горадзе Слуцку.

А. ЯРОМЕНКА

Маршал Савецкага Саюза

НА МАГІЛЁЎСКИХ РУБЯЖАХ

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 58, 59, 60, 61, 62).

Пасля выздараўлення Гурыеў па заданню падпольнага абкома ўладкаваўся слесарам у той жа ваенны шпіталь. Тут ён узначаліў падпольную групу «Непакораныя». Актывнымі ўдзельнікамі групы былі, апрача Гурыева, малодшы лейтэнант камсамалец Генрых Захар'ян, лейтэнанты Бойка, Ралдугін. Яны выпускалі лістоўкі, праводзілі дыверсійную работу: падпальвалі эшалоны праціўніка з боепрыпасамі і гаручым.

Агентам гестапа ўдалося высачыць Генрыху Захар'яна. Яго схпілі ў момант, калі ён распаўсюджаў лістоўкі на рынку. Захар'ян мужна паводзіў сябе ў засценках гестапа, быў замучаны катамі, але нікога не выдаў.

Над групай нависла пагроза арышту. Таму было прынята рашэнне ўсім пайсці ў партызанскі атрад.

На «развітанне» задумалі правесці буйную, з пункту погляду падполля, аперацыю: захапіць шпіталь і вывесці да партызан раненых і медыцынскі персанал.

Да гэтага часу запасы прадуктаў і медыкаменты, якія меліся ў шпіталі, былі зрасходаваны, гітлераўцы ж, натуральна, нічога не давалі, раненыя і медперсанал былі асуджаны на галодную смерць.

У адзін з экавічкіх дзён 1943 года ў 11 гадзін вечара па ўмоўнаму сігналу «пара спаць» пачаў ажыццяўляцца план аперацыі. Група, якую ўзначальваў Бойка і Гурыеў, без выстралу расправілася з аховай шпіталю. Фашысцкія вартавыя былі знішчаны кінжаламі, у гэты час другая група аб'явіла ў палатах: усім выходзіць і строіцца. Трэцяя група рабіла праходы ў калючым дрэце. У гэту ноч многія медыцынскія работнікі і раненыя, якія маглі хадзіць, пайшлі ў лес да партызан.

Вось што гаворыцца аб гэтай аперацыі ў данясенні ў Берлін паліцыі бяспекі і СД на акупіраванай тэрыторыі СССР за сакавік 1943 г.:

«...У горадзе Магілёве праводзіцца вялікая прапаганда сярод паліцэйскіх і служачых нацыянальных легіёнаў. У выніку гэтай прапаганды ў шпіталі для ваеннапалонных у г. Магілёве ўспыхнула паўстанне, у выніку якога чацвёртая частка нямецкай аховы была забіта. 41 чалавек з ліку рускага абслугоўваючага персаналу шпіталю (урачы, фельчары, сёстры, рабочыя, вартаўнікі і г. д.) уцяклі ў партызаны».

У гэтым данясенні далёка не ўсё сказана, але нават сказанага дастаткова, каб зразумець, як смела і паспяхова дзейнічалі магілёўскія падпольшчыкі.

Малавядомыя старонкі вайны

Тых, каму не ўдалося ўцячы са шпіталю, гітлераўцы перавезлі ў лагер смерці Майданэк.

Гурыеў да лета 1944 года змагаўся ў партызанскіх атрадах, у сучасны момант ён пенсіянер.

Чым глыбей і шырэй пазнаецца гісторыя Вялікай Айчыннай вайны, тым ярчэй акрэсліваецца непахісна воля нашага народа ў барацьбе супраць захопнікаў.

Абарона Магілёва — гэта незгасальная старонка гераічнай барацьбы савецкага народа і яго арміі з фашысцкімі захопнікамі. Утрымліваючы Магілёў у сваіх руках, савецкія войскі разам з гарадскімі апалчэнцамі ў немайлой ступені парувалі сістэму забеспячэння гітлераўскіх войск, не дазваляючы ворагу карыстацца гэтым буйным вузлом чыгуначных і шасэйных дарог. Вось чаму гітлераўскае камандаванне кинула ў канцы ліпеня буйныя сілы сваіх войск, каб зламаць супраціўленне абаронцаў Магілёва.

Абаронцы Магілёва, як верныя сыны Радзімы, да канца выкачалі свой абавязак. Іх мужнасць, адвага, гераізм назаўсёды застануцца ў памяці савецкага народа.

ВЫЛЮДАК ЖЫВЕ Ў ГОРАДЗЕ ЦЭЛЕ

Відавочцы жахлівых злачынстваў Аляксандра Ярмольчыка расказваюць

Затым сам вызначаў меру пакарання. Адночы, калі Ярмольчык быў у Жытоміры, я знаходзячыся ў яго кабінце, звярнуў увагу на пачак пратаколаў допытаў. Яны былі запісаныя каратка, непісьменна, і ў канцы кожнага мелася прыклад на наступнае заключэнне: «Грамадзяніна такога-та — расстраляць». І на кожным дакуменце — подпіс: «Цуг-фюрэр, фельдфебель Ярмольчык».

Гэта была яшчэ самая «мірная» яго работа ў фашыстаў. Потым ён выслужыўся да начальніка паліцыі. Вось тут і разгарнулася ва ўсю моц садэсцкая натура здрадніка.

Фашысцкая паліцыя павінна была весці аператыўны супраць атрадаў партызан. Але карнікі баяліся народных месціўцаў, хаваліся ад іх. Вылюдкі смела вавалі толькі з жанчынамі, старымі, дзецьмі. Вёскі стаялі ў тыя часы амаль пустыя. Многія, вельмі многія, хто не быў у арміі або ў партызанах, хаваліся ад паліцыі ў лесе.

У лютым 1943 года да паўсотні паліцэйскіх пад камандаваннем Ярмольчыка адправіліся ў вёску Амяльцоўшчына. У чатырох кіламетрах ад вёскі ва ўрочышчы «Дуброўка» хавалася некалькі сем'яў. Ubачыўшы паліцэйскіх, людзі разбегліся. Але прадбачлівы начальнік паліцыі загадаў ачапіць гэты ўчастак лесу і затрымаць калі трыццаці жанчын, дзяцей, старых. Іх звялі ў адно месца, раздзелі, пасадзілі проста ў снег. Іх так і расстралялі ў снезе. Пачаў Ярмольчык. Ён страляў з кулямёта. Астатнія — з вінтовак і пісталетаў.

Вярнуўшыся ў вёску, карнікі падзялілі паміж сабой адзенне расстраляных і рушылі ў другое ўрочышча — «Карэлаўку». Яны ўзялі з сабой старога і ўлія, сям'я якога хавалася ў лесе. Як толькі ўехалі ў лес, стары крыкнуў — падаў сігнал родным. Ярмольчык тут жа завоў старога і кінуў у палонку.

Некаторы час шукалі стаянку лясных жыхароў і раптам знайшлі іх — 35 чалавек на дарозе, у саях. Людзі спрабавалі ўцякаць — хаваліся за дрэвамі, кустамі, пнямі. Але на снезе засталіся выразныя сляды. Па слядах вылавілі ўсіх.

Ярмольчык раптам пазнаў жонку былога старасты Аўраама Гуляя, які пайшоў у партызаны.

— А ну, станцуй! — загадуў ён. Раздзетая босая жанчына стаяла амаль на калена ў снезе і маўчала.

— А ну, станцуй, сука! — зароў Ярмольчык. Гая плюнула яму ў твар. Ён некалькі разоў ва ўпор выстраліў у яе з пісталета. У натоўпе раздаліся стогны, дзіцячы плач. Ярмольчык выхачаў у кагосьці з паліцэйскіх ручны кулямёт і стаў страляць па натоўпу. Людзі прасілі літасці, мітусліся, поўзалі параненыя. Ярмольчык зрасходаваў тры дыскі і доўга яшчэ працягваў біць па трупах.

«Я жыву ў Заходняй Германіі — піша Ярмольчык сваюку. — Я маю сям'ю — 4 дачкі. Старэйшая — 16 год, вучыцца ў гімназіі з гандлёвым ухілам...»

Ён жыве. У яго сям'я. Бацька, вядома, ніколі не расказваў сваім дочкам праўды аб сабе. А калі б расказаў дзень за днём, гадзіну за гадзінай толькі пра тры гады свайго жыцця?

У старой англійскай казцы паліўнічы не мог спаць па начах — да яго прыходзілі душы забітых птушак. Ярмольчык

спіць спакойна. Яму не сняцца забітыя ім грудныя дзеці, дзяўчаты, маці, цяжарныя жанчыны, старыя. Ірад не шкадаваў нікога. Не шкадаваў нават родных.

У вёсцы Мокіш ён прышоў у дом свайго родзіча Сямёна Ярмольчыка. Жонка Сямёна і двое дзяцей — адно зусім малое, яно яшчэ не ўмела хадзіць, другое год пяці — былі ў суседа. Жанчыну з маленькім на руках прывалі да Ярмольчыка. Праз некаторы час у доме раздаўся выстрал. Усяго адзін выстрал. Потым Ярмольчык загадаў падпаліць дом. Ці забіў ён перад падпалам дзіця — невядома. Магчыма, яно згарэла жывым...

«...Старэйшая — 16 год, вучыцца ў гімназіі з гандлёвым ухілам. Тры дачкі ходзяць у школу...» — піша Ярмольчык. У пісьмо ўкладзена фатаграфія: ён, з усмешкай, сядзіць у акружэнні сям'і і блізкіх. Побач — старэйшая дачка. Яна таксама ўсмехаецца. Хочацца верыць, што яна ўздрыганецца, даведаўшыся, што яе бацька душыў людзей на... свайго спіне, той самай, да якой яна на фатаграфіі так пшчотна прыціснулася.

Грамадзяне горада Цэле, дачкі гэтага садэста ні ў чым не вінаватыя. Яны маюць права ўсмехацца, хадзіць у школу з гандлёвым ухілам, яны маюць права на спакойнае, бяспарнае жыццё. Не дай бог, ім прысніцца, толькі сон прысніцца з мільённай часцінкай таго, што вытвараў чалавек, які даў ім жыццё.

Вось што расказвае Еўдакія Я. — відавочца жахлівых злачынстваў А. Ярмольчыка:

— Уначы 15 лютага 1943 года Ярмольчык увайшоў у дом, дзе чакалі адіраўкі ў Германію дванаццаць дзяўчат, сагнаныя з акружаючых Хойнікі вёсак.

— Збірайцеся. — загадуў ён. — Тэці вам недалёка. Аўдзееўка Анна замарудзіла. Ён ударыў яе па твары. Мы вышлі. На дварэ стаяў паліцэйскі, побач з ім — яшчэ адна дзяўчына. Яна плакала і прасіла яе адпусціць. Гэта была Раіа Крот — дачка мясцовага свя-

шчэнніка. Ішлі да лесу моўкі. Толькі ўсё плакала і хрысцілася дачка свяшчэнніка: «Божа, выратуй мяне, выратуй...». Прышлі ў малады сасоннік, што ў двух кіламетрах ад станцыі Хойнікі. Тут Ярмольчык скамандаваў: «Гэтых вядзіце да ўказанага месца, а з гэтымі я сам распраўлюся». Некалькі паліцэйскіх павялі вёсак дзяўчат у лес, а чацвёра, у тым ліку і я, засталіся на ўскраіне. Тут на мяне накінуўся Ярмольчык і згвалціў. Згвалцілі і тых, каго павялі далей у лес: пятнаццацігадовую Анну Аўдзееўку, шаснаццацігадовую Раіа Крот... Потым чацвёрых, у тым ліку і мяне, Ярмольчык адпусціў. Мы ішлі назад і чулі ў лесе выстралы. Гэта расстралялі тых вёсак. У Раіа Крот перад расстрэлам разам з залагым пярсеўкам адарвалі палец. Ярмольчык сказаў нам: «Зламаю і злуплю скуру на жывых, калі скажаце каму, што тых расстралялі. Вы павінны сказаць, што іх навезлі ў Германію».

Гэта было ў лютым, а 20 сакавіка 1943 года вышэйшы начальнік «СС» ад імя Гітлера ўзнагародзіў капрала паліцыі А. Ярмольчыка «Медалем за храбрасць».

Грамадзяне горада Цэле! Кроў можна змыць з рук, можна спаліць адзенне, на якім засталіся крывавыя плямы, можна выкінуць нацысцкі медаль, каб яго ніхто не бачыў, можна прыкінуцца добрапрыстойным сем'янінам. Але нельга сціраць з памяці людзей злачынствы нават дваццацігадовай даўнасці.

Пяцьсот сведак злачынстваў Ярмольчыка прайшлі перад работнікамі Гомельскага ўпраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі. Яны аднавілі ўсю карціну, кожную мінуту жыцця гэтага неадварка. Ён удзельнічаў у масавым знішчэнні яўрэяў. Перад расстрэлам здэкаваўся гад імі. Льва Кохмана, жыхара вёскі Амяльцоўшчыны, прымусіў залезці на дрэва і пад рогат там расстраляў. Ён абліваў бен-

зінам і спальваў жывымі. Ён знішчаў цыган. Перад расстрэлам прымушаў іх спяваць цыганскія песні, а потым іх калолі штыкамі і дабівалі гранатамі. Падобныя факты можна было б пералічваць яшчэ вельмі доўга. Каля тысячы мірных жыхароў знішчаны рукамі Ярмольчыка.

Грамадзяне горада Цэле, вы ведаеце яго, забойцу, які жыве сярод вас. У пісьме сваёму ён прасіў пісаць яму па адрасу: ФРГ, Цэле пад Ганаверам, паштоае адрэсаванне № 1. Да запатрабавання — А. Я. У другім выпадку ён указваў такі адрас: Albert Krüger (20 a), Celle Hanover, Hugaweg 8, Germany.

Ён жаніўся ў другі раз, на вашай суайчынніцы. Ён сяраўня росту, бялыя (можа цяпер ужо сівы). Твар у яго, як кажуць, «дзюравы» — сляды перанесенай калісцы воспы. Вялікі цяжкі падбародак. Ходзіць хутка, дробнымі крокамі. І яшчэ, расказваюць, у яго была прывычка: стаячы, падтрымліваць штаны. Можа ён пазбегнуў гэтых дрэнных прывычак, змяніў паходку і вывёў плямы ад воспы. Але ўсё роўна, і без гэтых прыкмет вы ведаеце яго. У яго душа садэста. Такую душу схаваць нельга. Цень злачынстваў кладзецца і на тых, грамадзяне горада Цэле, хто ведае пра злачынца і нічога не прадрывае для перадачы яго у рукі правасуддзя.

* * *

У пачатку ліпеня гэтага года Савецкі ўрад накіраваў ураду ФРГ ноту, у якой, у адпаведнасці з міжнароднымі пагадненнямі і рашэннем Генеральнай Асамблеі ААН аб выдачы і пакаранні ваенных злачынцаў, патрабаваў перадаць А. Ярмольчыка савецкім уладам для аддачы яго суду за зробленыя злачынствы.

В. КРЫВАШЭУ,
Хойнікі — Гомель —
Масква.

Яна перажыла мукі

п е к л а

Шаснаццаць год было Зіне Мядзвядкінай, калі пачалася вайна. З акупіраванай тэрыторыі фашысцкія захопнікі пачалі вывозіць моладзь на катаржныя работы ў Германію. Не забіралі спачатку толькі жанчын. І Зіна выхадзіць замуж за аднавяскоўца Уладзіміра Арлова. Але хутка Уладзімір пайшоў у партызаны, а вясной 1942 года карнікі арыштавалі Зіну і яшчэ пяць чалавек з сям'я партызан. Траіх з іх — Наталлю Жарабцову, Пімена Аўсянкіна і яго жонку — яны расстралялі ў суседняй вёсцы, а іх дачку Ліду Аўсянкіну, Ганну Грузневіч і Зіну пасля допыту і катаванняў накіравалі ў Полацк. Сем месяцаў былі яны ў лагеры, а потым дзяўчат адправілі на фабрыку смерці — у лагер Асвенцім.

— Змясцілі нас у дашчаны барак з цэментнай падлогай, — успамінае Зіна Мядзвядкіна. — У гэту ноч, як і ў першую пасля арышту, я не заплюшчыла вачэй. Ранацый пагналі ў лазню. Там абстрыглі валасы, адабралі адзенне і выдалі паласатае нявольніцкае, а замест абутку — драўляныя калодкі. Кожнаму з нас на левай руцэ накалолі парадкавы нумар. З таго часу я стала нумарам 61671.

У барак, дзе размясцілі вязняў, стаялі голыя нары. А на дварэ марозны студзень. Холад, голад, непаспальная праца, эпідэмія тыфу касілі вязняў. Кожную раніцу з баракаў выносілі дзсяткі трупаў. Штодзённа ў лагеры паміралі больш за паўтары тысячы чалавек. Іх палілі ў крэматорыі.

Але ўсяго гэтага фашысцкім вылюдкам здавалася мала. Зіна ўспамінае, як аднаму мужчыне выкалалі вочы і паставілі на калені на шлак, а вязняў прымушалі глядзець на яго. «Усім такое

будзе, хто паспрабуе ўцякаць», — гаворылі фашысты.

Зіна працавала на будаўніцтве вузкакалейнай чыгункі на тэрыторыі лагера. Знясіленыя жанчыны павінны былі пераносіць цяжкія рэйкі. Білі ні за што. Так Ліда Аўсянкіна была забіта да смерці толькі за тое, што недастаткова хутка злезла з нараў, бо была хворая. Ад пабоў і голаду памерла ў лагеры і Ганна Грузневіч. Сама Зіна таксама была вельмі знясіленая, але каты, не глядзячы на гэта, рэгулярна адзін раз у тыдзень бралі ў яе кроў.

Расказала Зіна і такі выпадак. Адночы адна з жанчын з каманды, якая працавала на полі, паспрабавала схавацца. Яе адшукалі і нацкавалі сабак, а потым цягнулі па зямлі да самага лагера. Там, на вачах у вязняў, жанчыну яшчэ жывую спіхнулі ў яму і закідалі зямлёй.

Ішоў час. Наступіла вясна 1945 года. Савецкая Армія ачышчала ад акупантаў адзін за другім польскія гарады. Набліжаўся час расплаты з гітлераўцамі. У гэты час ахова лагера і яго начальства асабліва лютавала. Дзень і ноч дымілі трубы крэматорыяў. Палілі не толькі мёртвых, але і жывых. Прама да крэматорыяў накіроўвалі прыбыўшыя ў лагер новыя шалоны з вязнямі. І ўсё ж гітлераўскія галаварэзы не паспелі спаліць усіх. Іх вызвалілі воіны Савецкай Арміі. Зіна Мядзвядкіна і многія іншыя засталіся жывымі сведкамі зверстваў фашыстаў.

— Каб усё гэта не паўтарылася, — гаворыць Зінада Рыгораўна, — каб мой сын, усе дзеці нашай краіны і іншых краін свету не пазналі жахаў пекла, мы павінны змагацца за мір ва ўсім свеце.

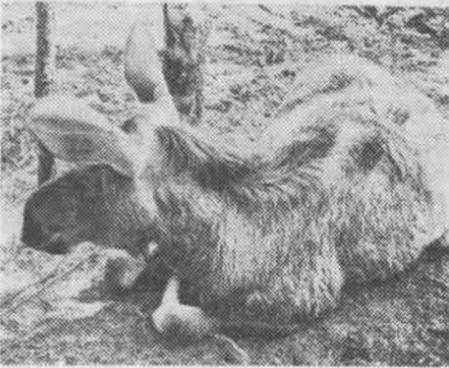
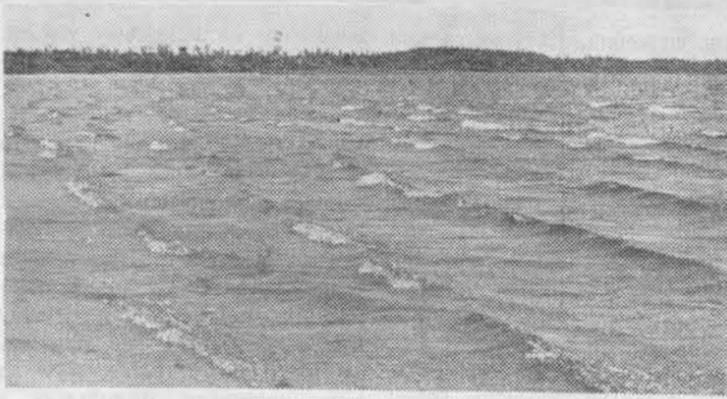
А. МУЖАУ.

Бярэзінскі запаведнік

Бярэзінскі запаведнік быў створаны ў 1925 годзе. Цяпер ён займае каля 71,5 тысячы гектараў. У яго лясах, рэках і балотах водзіцца лось, алень, касуля, дзік, мядзведзь, куніца, многа парод рыб і звыш 40 відаў птушак: чорны і белы буслы, жураўлі, гусі і іншыя.

У запаведніку вядзецца вялікая навуковая работа, вывучаецца флора, фаўна і шляхі яе павелічэння.

Бярэзінскі запаведнік штогод прыцягвае вялікую колькасць турыстаў. У заалагічным музеі тут яны знамяцца з багатым светам жывёл, птушак, рыб.

На здымках:

1. Адзін з куткоў запаведніка.
2. Вавёрка.
3. Возера Палік.
4. Лось адпачывае.
5. Бусел у гняздзе.

Фота В. Лупейкі.
Фотахроніка БЕЛТА.

НЕГР, САЛДАТЫ, ДОЛАРЫ

Пентагон заняўся статыстыкай. У што абыходзіцца міністэрству абароны ЗША навучанне амерыканскага студэнта-негра Джэймса Мерэдзіта ва ўніверсітэце штата Місісіпі? Здавалася б, што гэтым пытаннем павінна ў першую чаргу цікавіцца міністэрства асветы. Але не! У Злучаных Штатах гэта не так. Прыём ва ўніверсітэты, а таксама навучанне студэнта-негра ў паўднёвых штатах кладуцца гранітным маналітам на бюджэт Пентагона і міністэрства юстыцыі ЗША. Паводле паведамлення агенцтва Асошыятэд Прэс, выдаткі на ўтрыманне войск для абароны студэнта-негра Джэймса Мерэдзіта ад ашалелага натоўпу расістаў дасягнулі фантастычнай лічбы — 4 мільёны 364 тысячы долараў!

23 тысячы чалавек асабовага складу арміі ЗША, уключаючы 8 тысяч салдат нацыянальнай гвардыі, размясціліся лагерам у раёне горада Оксфард (штат Місісіпі). Дзень і ноч неслі яны службу, каб папярэдзіць лінчаванне Джэймса Мерэдзіта. Цаной велізарных намаганняў гэта ўдалося зрабіць, звярнуўшыся за дапамогай да міністэрства юстыцыі ЗША. Жрацы амерыканскай Феміды таксама не паскупіліся. На судовыя выдаткі яны выклалі каля 600 тысяч долараў.

Можна паказацца, што астранамічныя сумы, затрачаныя на Мерэдзіта, сведчаць пра клопаты Вашынгтона аб неграх. Але гэта, вядома, не так. У сапраўднасці мільёны долараў, якія паглынула ахова студэнта-негра, гавораць пра гіганцкія маштабы расавай дыскрымінацыі ЗША і пра тое, як мала ў сутнасці робіцца для яе ліквідацыі. Хіба што-небудзь мяняе ў бяспраўным становішчы мільёнаў неграў той факт, што адзін з іх атрымаў доступ ва ўніверсітэт штата Місісіпі?

Напрошваецца пытанне: а што, калі не толькі Мерэдзіт, але і дзесяткі, сотні негрыянскіх юнакоў і дзяўчат паждаюць атрымаць вышэйшую адукацыю ў белых універсітэтах?

Што тады? Дзе на іх набярэцца войск і долараў?

А. ІЦКАУ.

Мова дружбы

На паліцах магазіна «Кнігі краін народнай дэмакратыі» нядаўна з'явілася «партатыўнага» фармату кніга ў зялёнай вокладцы. І вось мы трымаем у руках польска-беларускі слоўнік. Прыемна ўсведамляць, што ёсць падручны слоўнік, які дапаможа шырокаму колу нашых чытачоў знаёміцца з польскай літаратурай у арыгінале.

Хочацца выказаць шчырую ўдзячнасць прафесару Варшаўскага ўніверсітэта Антаніне Абрэмбскай-Яблонскай, па чыёй ініцыятыве і пад чыім кіраўніцтвам прароблена такая вялікая і карпатлівая праца па складанню польска-беларускага слоўніка. Дарэчы ўспомніць, што яна ўзначальвала і рэдакцыйны камітэт, які падрыхтаваў да друку два вялікія зборнікі фальклорных матэрыялаў Міхала Федароўскага пад назвай «Люд беларускі» (яны выдадзены ў Варшаве ў 1958 і 1960 гадах).

У падрыхтоўцы да друку польска-беларускага слоўніка прымалі ўдзел Лідзія Базылюк, Ларыса Гутнік, Лідзія Галявін-ская, Барыс Мерынг і Баляслаў Манкевіч. У рэдагаванні гэтай працы ўдзельнічаў і старшы супрацоўнік Інстытута мовазнаўства АН БССР кандыдат філалагічных навук М. Бірыла. Калектыў польскіх славістаў пад кіраўніцтвам прафесара Абрэмбскай-Яблонскай на працягу амаль сямі гадоў адпраўляўся ўлетку ў дыялекталагічныя экспедыцыі па сваёй краіне. Ад беларускага насельніцтва, якое жыў у некаторых мясцінах Польшчы, нястомныя даследчыкі запісвалі гаворкі. Яны імкнуліся ўзбагаціць слоўнік фразе-

алагічнымі і ўстойлівымі выразамі, найбольш пашыранымі прыказкамі, прымаўкамі.

У польска-беларускім слоўніку шмат зроблена, каб перакладное слова ўспрымалася правільна ў сэнсавых і стылістычных адносінах. Тут часта прыводзіцца цэлыя групы сінонімаў, што дазваляе перакладчыку падабраць патрэбнае слова. Каштоўнай рысай слоўніка з'яўляецца і тое, што ў ім багата прыкладаў, калі паасобныя словы могуць ужывацца ў розным значэнні. Пры словах даюцца азначэнні іх бытавання ў дыпламатыі, філасофіі, эканоміцы, археалогіі, фізіцы, анатоміі, архітэктуры, музыцы і г. д., а таксама граматычныя ўказальнікі. Вельмі карысна, што ўказваецца стылістычная афарбоўка слова (жартаўлівае, фамільярнае, іранічнае, узнёслае, адмоўнае, урачыстае і інш.). Усё гэта дае магчымасць больш глыбока зразумець значэнне слова, правільна карыстацца ім, пазбегнуць ужывання ва неўласцівым для яго кантэксце.

Выхад у свет польска-беларускага слоўніка — радасная, хваляючая падзея ў культурным жыцці польскага і беларускага народаў, сведчанне нашай брацкай дружбы. Польска-беларускі слоўнік будзе садзейнічаць больш шырокаму разгортванню культурных сувязей і супрацоўніцтва паміж брацкімі славянскімі народамі.

Л. МІРАЧЫЦКІ,
старшы рэфэрэнт аддзела сацыялістычных краін Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі.

ДАРОГА НА ВОЗЕРА СВІЦЯЗЬ

Едзем да мясцін грыбных
у гасці,
Да лясной, азёрнай цішыні.
— Вунь яно! — гукнуў
з запалам хтосьці,
Песню на паўслове прыпыніў.

Не дарога, а тунель зялёны,
Ні пылінкі — свежасцю дышым.
Тут настрой сумотны
забаронен,
Толькі з песняй добраю
дружым.

З гушчы народнай

Я загадваю кафедрай беларускай літаратуры ў Брэсцім педінстытуце. Работу сваю, вядома, люблю, аддаю ёй усе свае веды. Так што, шыра кажучы, спраў у мяне хапае. І раптам (гэта было два гады назад) мяне выбіраюць старшынёй літаратурнага аб'яднання пры рэдакцыі абласной газеты «Зара». Справа ў тым, што ў вольны час я даўно ўжо займаюся літаратурнай працай. Такі давер пачынаючых пісьменнікаў і паэтаў, натуральна, мяне ўсхваляваў. Ды і як жа не любіць гэтых людзей, калі пішуць яны ад душы, імкнучыся зрабіць добрае для свайго народа, з гушчыні якога яны выйшлі.

Вось, да прыкладу, паэт Міхаіл Рудкоўскі. Сын латэскага селяніна, пасля вайны ён скончыў Ганцавіцкае педвучылішча, працаваў у пачатковай школе, затым паступіў у педінстытут на завочнае аддзяленне. Потым стаў выкладаць родную літаратуру ў школе. Але гэтага Рудкоўскаму было мала. Ён стаў супрацоўнічаць у мясцовай прэсе, а пазней атрымаў запрашэнне заняць пасаду рэдактара літаратурна-драматычнага выдання на абласной тэлестанцыі. Год назад Рудкоўскі выдаў у Мінску зборнік сваіх вершаў «Першыя версты». А нядаўна ён прышоў да мяне, паклаў на стол аб'ёмісты сшытак з новымі вершамі і кажа: «Пачытайце, можа што-небудзь удалося». Прачытаў. Удалося многае. Значыць, будзе новы зборнік вершаў.

Ёсць у нашым літаб'яднанні і паэт Міхаіл Гелер. Ён скончыў наш педінстытут і настаўнічае ў Брэсце, адначасова піша вершы для дзяцей. У мінулым годзе ён выдаў зборнік «На арэлях», а сёлета — другую кніжку. Міхаіл Рудкоўскі піша па-беларуску, Міхаіл Гелер — па-руску, але яны вялікія сябры, у іх адна мэта. Няма ў Рудкоўскага такога верша, які не прачытаў бы яшчэ ў рукапісе яго цэзка, і наадварот.

Але не падумаць, што ў нашым літаратурным аб'яднанні пануе цішыня. Мы вельмі часта дыскуціруем аб рукапісах, гаворым аб іх вартасцях і недахопах. Часам і мне, старшынё, даводзіцца туга. Але спрачаем-

ся мы, вядома, па сутнасці, па таварыску, і ўсім ад гэтага карысць, бо кожны член аб'яднання цвёрда стаіць на глебе сацыялістычнага рэалізму, адстаявае прынцып партыйнай праўдзівасці, ацэньвае творы з пункту погляду іх грамадскай вартасці, ідэйнасці. Кожны перакананы ў тым, што ў свеце добра больш, чым зла. Інакш не было б прагрэсу. Значыць, літаратура, калі яна хоча быць глыбока праўдзівай, павінна быць жыццесцвярджалнай, згуртоўваць людзей у іх барацьбе за камунізм. Так што сяброўскія спрэчкі нам толькі дапамагаюць. У добрых спрэчках нараджаецца ісціна, расце майстэрства.

Калі гутарка зайшла аб творчым росце, то не магу не назваць Віктара Сухарукава, рабочага Брэсцкага завода «Газаапарат». Ужо некалькі год наведвае ён нашы літаратурныя «серады» і вырас да ўзроўню прафесіянальнага літаратара. У яго была сярэдняя адукацыя, але да яе ён дадаў яшчэ пяць год самаадукацыі і творчай працы. Цяпер Сухарукаў сам аказвае дапамогу пачынаючым.

Расце майстэрства і іншых пачынаючых літаратараў. Частка з іх студэнты-завочнікі, як Іван Мельнічук, Васілій Жуковіч і Анатолій Гарай. Усяго ж у нашым літаб'яднанні налічваецца 36 літаратараў, у тым ліку два члены Саюза пісьменнікаў БССР. 12 з іх — журналісты, 10 — настаўнікі, 6 рабочыя, астатнія — розных прафесій. Імёны некаторых з іх ужо вядомы не толькі ў вобласці. Напрыклад, настаўніца Камянецкай сярэдняй школы Святлана Курылёва ў мінулым годзе атрымала за свае апавяданні дзве прэміі рэспубліканскіх газет.

Штогод да нас прыходзіць папаўненне. Так у гэтым годзе ўпершыню выступілі ў абласной прэсе паэты Макарук, Тычына, Кавальчук. І так з году ў год. І так таму, што ў нас добрыя ўмовы для росту літаратурных талентаў, таму што яны ведаюць, што трэба народу, працуюць у імя народа.

Ул. КАЛЕСНІК.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31.04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31.23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41.15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

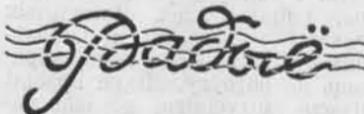
НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях: 31.04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31.23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41.15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом Друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на каротнай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

30 мінут па сярэднеўрапейскаму зівому часу на хвалі 50,51 метра (ці 5490 кілагерцаў) і на хвалі 31,48 метра (ці 9530 кілагерцаў);

па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму зівому часу на хвалях 30,83 і 227 метраў.